Nr. 91. Poznań, środa 10. sierpnia 1927. IX. Rok.

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY, OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU, OFICJALNY ORGAN KURSU HANDLU DRZEWEM W BYDGOSZCZY.

WYCHODZI W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI.

PRZEDPŁATA na sierpień 1927 roku wynosi: w Poznaniu przy odbiorze z ekspedycji: 4.— złote. Na pocztach 4.19 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 4.70 złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 6.— złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 36 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 40 groszy. Zagranicą 60 groszy.

Redakcja, Administracja, Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO": Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820.
Drukarnia: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406.
Konta bieżące: Konto P. K. O. 206377. Bank Handlowy w Warszawie Oddział w Poznaniu. Bank Przemysłowców Poznań. Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu.

OGŁOSZENIA: Za tekstem: 20 gr. od miejsca milimetr (strona czterołamowa) W tekście zaś lub przed tekstem: 55 gr. od miejsca milimetr. (strona dwułamowa) OGŁOSZENIA: Z tabelkami o 30 procent więcej. Przy większych i kilkakrotnych ogłoszeniach stosowny rabat Dla poszukuj. posad przy jednorazowem ogłoszeniu 30 proc., przy dwurazowem 40 proc. i przy trzyrazowem 50 proc. rabatu. — Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia — zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia —

ZBIGNIEW HRYNIEWIECKI.

Polityka cen w przemyśle i handlu drzewnym, a racjonalna kalkulacja.

(Ciąg dalszy).

Znamy wiele takich wypadków, w których świadczenia socjalne jednego zakładu przemysłowego wynoszą 15000 do 20000 zł. miesięcznie, natomiast łączne świadczenia instytucji socjalnych na rzecz ubezpieczonych tego zakładu nie przewyższają kwoty 1500—2000 zł. miesięcznie, a więc 10% wpłaconych premji. Zachodzi tu więc niewspółmierność świadczeń, wynikająca stąd, że administracje powyższych instytucji są zbyt kosztkwne, i że dążą one raczej do skupienia kapitałów i zarobkowania, a nie do odpowiedniego zaopatrzenia ubezpieczonych. Przy należytej sprawności tych instytucji nie powinien zarząd i administracja kosztować więcej jak 15%, zaś fundusz rezerwowy nie wynosić więcej jak 10% wpłaconych premji, natomiast reszta, t. j. 75% tychże winna być użytą na rzecz i dobro ubezpieczonych robotników. Gdyby taki lub podobny stosunek został osiągnięty, to wkrótce okazałoby się, że obecnie obowiązujące premje są zbyt wygórowane, i że mogą być bez uszczerbku dla ubezpieczonych zniżone, co dla przemysłu polskiego miałoby pierwszorzędne znaczenie.

Gruntowna reforma organizacji socjalnych okazuje się koniecznością, od której uchylić się nie można. Projektowane przez Rząd zlanie wszystkich socjalnych instytucji w jedną i złączone z tą reorganizacją uproszczenie zarządu mogłoby być uważane za najlepszy środek reformy, gdyby taka reorganizacja przeprowadzona została przez tęgich ekonomistów, mających na oku całokształt interesów gospodarczych.

Pomiędzy przemysłowcem drzewnym a właścicielem lasu, t. j. sprzedawcą surowca utworzyły się po wojnie stosunki najgorsze i nienormalne, dla obu stron szkodliwe.

Mówiąc o stosunku przemysłu drzewnego do właściciela lasu, mam przedewszystkiem na myśli Skarb Państwa, który jako największy właściciel lasów w Polsce, dostarcza przemysłowi około połowę surowca do dalszej przeróbki, a temsamem jest miarodajnym regulatorem dla stosunku między dostawcą surowca a przemysłowcem. Skarb Państwa, zastąpiony co do zarządu lasów państwowych przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, oraz podwładne mu Okręg. Dyr. i Nadleśnictwa Lasów Państwowych kierując się niemal wyłącznie chęcią wydobycia z lasu najwyższych kwot dla napełnienia kas skarbowych, uprawia politykę krótkowzroczną, nie uwzględniając ani warunków gospodarczych po wojnie powstałych ani też niezbędnych gospodarstwa społecznego ani wreszcie dobra samych lasów. Niejednokrotne komisje Związków drzewnych i zastępców administracji lasów państwowych radziły nad uregulowaniem stosunku Skarbu Państwa do interesentów drzewnych i wspólnie ułożyły projekty regulacji, do tej pory jednakowoż nie zostały uchwały tych wspólnych komisji w czyn wprowadzone. Nie odniosły także pożądanego skutku enuncjacje i rezolucje powzięte przez Ogólnopolski Kongres przemysłowo-drzewny, który ujął w czasie od 15—18. I. 1927 r. całokształt interesów i dał znakomity substrat do uregulowania tych do dziś dnia opłakanych stosunków. Jako jeden z najważniejszych środków do powyższego celu prowadzący, uważalibyśmy stworzenie spółki akcyjnej, pewnego rodzaju kartelu, opartej na rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17. III. 1927 r. o komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych, którego akcjonarjuszami byliby Skarb Państwa, krajowi przemysłowcy

drzewni oraz zagraniczni kapitaliści, a którego celem byłoby najkorzystniejsze i najracjonalniejsze zwartościowanie rębnych drzewostanów państwowych na zasadzie wieloletnich koncesji. Szczegóły tej zasadniczej idei mogłoby być omawiane jedynie przez miarodajne czynniki.

Dalsze przyczyny podrożenia kosztów przeróbczych w porównaniu z przedwojennemi tkwią w przemyśle samym, względnie jego administracja. Długoletnia powojenna inflacja sprawiła, że odzwyczailiśmy się od prowadzenia ścisłych kalkulacji i obliczania się z każdym groszem. Intensywność pracy zmniejszyła się, wskutek czego, zarówno personel urzędniczy, jak i robotniczy został powiększony, a w ślad za tem podwyższyły się niepomiernie ogólne koszty przedsiębiorstwa. Wskutek stosunków powojennych i inflacji wtargnęły w przemysł drzewny elementy niefachowe z tem zawodem nic wspólnego nie mające, których działalność z natury rzeczy wpłynęła ujemnie na rozwój bardzo trudnej, ale też pięknej gałęzi pracy. Wprawdzie, znaczna część tych szkodliwych elementów znikła z horyzontu wskutek pewnej poprawy stosunków gospodarczych, jednakowoż ich duch tkwi jeszcze nadal i szkodzi przemysłowi drzewnemu.

„Cessante causa cessat effectus", dlatego to należy najdokładniej rozpatrzyć i zbadać przyczyny biernej pracy przemysłu drzewnego w Polsce, aby tą drogą uzdrowić stosunki i sprowadzić na normalne tory.

Jak widzimy więc z powyższego artykułu, ogół momentów mających ujemny wpływ na produkcję i przeróbkę drewna, powodujących stopniowy lecz ciągły upadek naszego przemysłu drzewnego, możemy podzielić na 3 zasadnicze grupy:

1. nadmiernie wysokie ceny drewna na pniu
2. niewspółmiernie niskie ceny targowe za gotowy materjał, i
3. pogorszenie się warunków gospodarczych i nadmierne koszta eksploatacji i produkcji.

Co do dwóch pierwszych punktów, to autor cytowanego artykułu jest zdania, że wymykają się one z pod naszego wpływu, a przynajmniej wpływ ten uważa za pośredni i to nieznaczny i dlatego szukając w dalszym ciągu dróg do poprawy tych stosunków, twierdzi że tylko Państwo ponosi winę nadmiernie wysokich cen za surowiec, „uprawiając" jakoby „krótkowzroczną politykę, nie uwzględniającą ani warunków gospodarczych, powstałych po wojnie, ani dobra samych lasów, kierując się nieomal wyłącznie chęcią wydobycia, z lasu najwyższych kwot dla napełnienia kas skarbowych".

Nie przeczę że Państwo, jak jeden z największych producentów drewna w kraju, może i powinno wywierać pewien dodatni wpływ na kształtowanie się cen na surowiec drzewny, oraz że powinno popierać i starać się o rozwój naszego krajowego przemysłu drzewnego, ale z tem zastrzeżeniem, że uczyni to bez szkody dla siebie i dla skarbu Państwa. I dlatego nie mogę zgodzić się stanowczo z wywodami autora, który nieco za krańcowo rzecz ujmuje, stojąc na stanowisku w pierwszym rzędzie obrony interesów przemysłu drzewnego, nie licząc się z możliwością przeprowadzenia swych postulatów w praktyce.

Chcąc ująć bardziej konkretnie zarzuty jakie podnoszę przeciwko wywodom p. Frommera, zastanówmy się pokrótce nad sposobem sprzedaży drewna w lasach państwowych*).

O ile mi wiadomo, we wszystkich lasach państwowych sprzedaż drewna odbywa się, oprócz sprzedaży wyjątkowych dla urzędników, inwalidów, biednych, instytucji samorządowych, wojska i tp. oraz wobec absolutnego braku popytu, wyłącznie w drodze przetargu bądź to ustnego bądź też pisemnego, na którym podstawową cenę wzgl. wywoławczą jest tak zw. taksa, czyli cena minimalna jaką wziąść może za drewno dany zarządca lasów.

A zatem Państwo nie dyktuje monopilistycznie ceny na drewno, pozostawiając kupującym wolną konkurencję, dyktuje jedynie ceny minimalne, które mają

*) Co do warunków sprzedaży drewna w lasach państwowych patrz feljeton równolegle z niniejszym artykułem.

ZBIGNIEW HRYNIEWIECKI.

Zwyczaje handlowe w handlu drzewem.

(Ciąg dalszy)

Również, jeśli zgłosił wniosek o bezprocentowe kredytowanie mu należności, musi pierwszy kupiec złożyć należną kaucję (porównaj Nr. 17 zobowiązań szczególnych).

14. Poręczyciel kupna przyjmuje zobowiązanie, odpowiadać sam za wypełnienie zobowiązań przez tegoż. Poręczycielowi przysługuje prawo sekwestru kaucji, jaką kupiec złożył w gotówce lub w papierach wartościowych, złożonych Dyrekcji Lasów na zapewnienie dotrzymania wszelkich warunków.

15. Koszta punktu 14 obciążają kupującego.

16. Kupujący uznaje przez złożenie swoich ofert wszystkie zobowiązania. Na żądanie przeprowadzającego licytację urzędnika, winni najwyżsi oferenci prócz tego, na potwierdzenie przyjęcia zobowiązań sprzedażnych i ich ofert, złożyć własnoręczne podpisy w wykazie licytowanego drzewa w rubryce odnośnych losów, o które się ubiegają, albo jeśliby nie byli pisemni, potwierdzić je przez położenie odpowiedniego znaku, poświadczonego przez kogoś umiejącego pisać. Poręczyciele winni też na znak przyjęcia na siebie odpowiedzialności podpisać wykaz w rubryce odpowiednich losów, o ile nie złożyli już odpowiedniego zobowiązynia na piśmie, które zostało przez nich podpisane w obecności urzędnika, lub też wierzytelność podpisu nie została stwierdzona sądownie lub notarjalnie.

Odmówienie podpisania tego protokółu ze strony najwięcej dającego albo poręczyciela pociąga za sobą unieważnienie oferty i wyłączenie od dalszej licytacji.

16a. Właściciele wyrąbanych a nieokorowanych dłużyc sosnowych z wyjątkiem żerdzi, kopalniaków i drzewa użytkowego w stosach o średnicy do 14 cm cieńkim końcu, winni je według postanowień przepisów policyjnych Województwa w Poznaniu z dnia 10 kwietnia 1911 r. okorować najpóźniej do 1 czerwca, jeśli pozostają w lesie lub w mniejszej odległości niż 2 km od lasu. Rozporządzenie to nie tyczy się drzewa spuszczonego po 10 maja.

Zobowiązania szczegółowe.

17. Kupcy, których oferty osięgną kwotę 3000 Zł. winni piątą część ceny kupna złożyć jako zadatek w ciągu 14 dni po terminie licytacyjnym, albo w gotówce w Kasie Leśnej, albo też przez złożenie jako kaucję papierów wartościowych, książek oszczędnościowych, weksli lub deklaracji poręczających ze strony Banku Państwa lub jego oddziałów w Głównej Kasie Województwa w Poznaniu. Termin dla uiszczenia tych wpłat oznacza się na . . . . .

18. Po złożeniu kaucji we wysokości pełnej ceny kupna w terminie podanym pod punkt Nr. 17, przyznaje się kupującemu, którego oferta osięga Zł. 3000, bezprocentowej zwłoki opłaty z której 20% winno być wpłacono zaraz, 30% po 3 miesiącach, a pozostałe 50% po 6 miesiącach, i prawo swobodnego rozporządzenia zakupionem drzewem. Bliższe szczegóły podają przepisy Dyrekcji Lasów Państwowych przy Województwie Poznańskiem, tyczące się kredytowania należności kupna na zasadzie złożenia papierów wartościowych i t. p. jako kaucję pod zastaw książek oszczędnościowych lub przez wystawienie wekslów, którym się kupcy przez korzystanie z kredytu zgodnie poddają.

raczej charakter wychowawczy, niż tendencję śrubowania cen.

Pomijam tu technikę ustalania tych cen minimalnych, zaznaczę tylko, że są one przeciętną z wyników sprzedaży za pewien okres, a zatem ściśle dostosowane do tendencji rynkowej.

Na kształtowanie się zatem cen na surowiec na licytacji, nawet jeżeli weźmiemy pod uwagę i ceny taksy, mają wpływ, i to **bezpośredni** kupujący, którymi kieruje jedynie konjunktura na rynku drzewnym i prawo popytu i podaży, a przynajmniej powinny tylko te czynniki nimi powodować przy oferowaniu cen kupna.

Już nieraz, na łamach naszego pisma, zabierali głos w tej sprawie różni autorzy, stwierdzając, bezmyślne wprost śrubowanie cen na licytacjach, dochodzących do podwójnej wysokości taksy, lecz tu już wina spoczywa jedynie po stronie kupiectwa, a nie Państwa.

Mogłoby coprawda Państwo ingerować w tym wypadku zwiększając podaż, jednak właśnie tego rodzaju postępowanie byłoby połączone ze **szkodą dla lasu**, jeśli weźmiemy pod uwagę, że często już i dziś przekracza się dopuszczalne etaty rębne.

Nasuwa się zatem pytanie, gdzie wobec tego leży źródło nadmiernie wysokich cen za surowiec, jeśli w tem niema winy producenta leśnego?

Odpowiedź na to łatwa, fałszywa kalkulacja kupującego lub poprostu brak tejże z jednej strony; z drugiej zaś brak drzewa.

Paradoks, pomyśli niejeden, aby w Polsce, w Polsce tak lesistej, było brak drzewa. A jednak tak jest.

Nie będę tutaj starał się udowadniać tego twierdzenia, które stwierdzonem zostało już niejednokrotnie przez liczne powagi w dziedzinie leśnictwa, na łamach naszego i innych pism fachowych, a także w oddzielnych publikacjach i do nich odsyłam wątpiących.

(Dokończenie nastąpi.)

Wywóz drzewa w pierwszym półroczu 1927 roku.

Za Głównym Urzędem Statystycznym publikujemy następujące dane, dotyczące naszego eksportu drzewnego w pierwszem półroczu rb. w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego:

Drzewo	Tonny			Tysiące zł. w złocie		
	czerw.	stycz.-czerw.		czerw.	stycz.-czerw.	
	1927	1927	1926	1927	1927	1926
Mat. i wyrob. drzewne	538709	3155809	2255001	31115	171670	97696
Papierówka	68526	484899	408790	2052	14159	9530
Kopalniaki i okrąglaki .	100777	548320	369258	2601	13678	7594
Kłody, kloce i dłużyce .	129753	896673	481666	6631	45385	17046
Bale, deski i łaty. . . .	176363	940017	643180	15259	76217	41236
Słupy telegraficzne . .	5144	28518	40868	191	1117	1301
Podkłady kolejowe . .	26227	100159	204222	1550	5886	9882
Wyroby bednarskie . .	3108	21351	21924	512	3399	3046
Meble wszelkie	530	2620	2728	557	2199	2791
Forniere klejone i wyroby z nich	2105	10472	8774	813	4101	2714

Według powyższych danych nasz łączny wywóz powiększył się w okresie sprawozdawczym o 40 proc., podczas gdy wartość podniosła się o 75 proc , czyli absolutny wzrost wartości naszego eksportu wynosi 36 proc. w złotych w złocie.

Wywóz papierówki podniósł się w pierwszym półroczu rb. o 17 proc., podczas gdy wartość o 55 proc.

Kopalniaków i okrąglaków Polska wywiozła w tym samym czasie o 50 proc. więcej aniżeli w roku ubiegłym, wartość zaś podniosła się o 85 proc., czyli absolutny jej wzrost wynosi 35 proc.

Bardzo znamienna jest pozycja kłód i dłużyc. Wywóz powiększył się w tym dziale o 89 proc., wartość natomiast podskoczyła na 164 proc, czyli abmiast po podpisaniu protokółu, lub też zastrzega zatwierdzenie ofert przez Dyrekcję Lasów Państwowych.

19. Kupcy zagraniczni mają zapłacić drzewo zakupione przez submisję w gotówce najdalej do 8 (ośmiu) dni po otrzymaniu zatwierdzenia oferty.

Warunki sprzedaży drewna w drodze przetargu pisemnego.

1. Przedmiotem sprzedaży jest drewno wyrobione zdrowe i chore, określone bliżej w odnośnem ogłoszeniu względnie w dołączonym protokóle sprzedaży.

2. Oferty należy składać w oznaczonym terminie w Nadleśnictwie, opłacone, zapieczętowane lakiem, przez składającego podpisane i zaopatrzone napisem, żądanym w ogłoszeniu. Winny one zawierać:
   a) cenę za jednostkę miary drewna wystawionego na sprzedaż w poszczególnych losach, wyrażoną w złotych polskich, liczbami i słowami,
   b) dokładny adres składającego ofertę.

Oferty nie odpowiadające powyższym przepisom, mianowicie zawierające zmiany lub ograniczenia warunków sprzedaży, obowiązują wprawdzie co do ich treści składającego ofertę, lecz zasadniczo pozostają bez uwzględnienia. Przez złożenie ofert uznaje oferent, że warunki sprzedaży zna dokładnie i że takowe go obowiązują.

3. Biorących udział w przetargu obowiązują oferty od dnia złożenia oferty aż do upływu 14 dni po przetargu.

4. W godzinie oznaczonej w ogłoszeniu sprzedaży i w obecności przybyłych oferentów otwiera i ogłasza wszystkie oferty urzędnik kierujący przetargiem, wymieniając przy poszczególnych ofertach nazwiska oferentów.

5. Oferty zatwierdza lub odrzuca urzędnik kierujący przetargiem według własnego uznania natychmiast po podpisaniu protokółu, lub też zastrzega zatwierdzenie ofert przez Dyrekcję Lasów Państwowych.

Tymczasowo wstrzymane zatwierdzenie staje się ważnem, jeżeli oferent w przeciągu 14 dni od dnia otwarcia ofert o zatwierdzeniu swej oferty przez wysłanie depeszy lub pisma pod wymienionym w ofercie adresem zostanie uwiadomionym. Miarodajną jest data stempla urzędu pocztowego lub telegraficznego z miejsca wysyłki, przyczem wlicza się w przeciąg powyższych dni 14 dzień otwarcia ofert.

Nieobecnych podczas przetargu oferentów a których podania zatwierdzono, zawiadamia Nadleśnictwo lub Dyrekcja Lasów. Portorjum opłaca Nadleśnictwo wzgl. Dyrekcja Lasów. Oferentów, których ofert nie zatwierdzono, zawiadamia się tylko w tym wypadku, jeżeli przy składaniu ofert odnośne życzenie wyrazili i opłatę na odpowiedź dołączyli.

6. O ile między najwyższemi ofertami na poszczególne partje znajduje się kilka ofert równych i oferenci tych podań są przy otwarciu obecnymi, może urzędnik kierujący przetargiem urządzić między nimi dalszy przetarg ustny albo też udzielić zatwierdzenia, losując między nimi, albo wreszcie może wszystkie te oferty odrzucić. W losowaniu ciągnie los urzędnik kierujący przetargiem.

7. Z chwilą udzielenia zatwierdzenia wszelkie ryzyko straty, wynikłej wskutek kradzieży i zepsucia się zakupionego drewna przechodzi na kupującego.

8. Państwo nie przejmuje żadnej odpowiedzialności za jakość, ilość i rozmiar sprzedanego drewna i kupującemu nie przysługuje prawo do występowania z tego tytułu z jakiemikolwiekbądź pretensjami.

(Dalszy ciąg nastąpi).

solutny jej wzrost dochodzi do 75 proc. Jakkolwiek pocieszające jest polepszenie się cen, to jednak z drugiej strony powiększenie się tego eksportu, dochodzące do 100 proc. ponad normę zeszłoroczną jest dla nas [upomnieniem, że tak dalej być nie może. Rozwodzić się nie będziemy nad koniecznością rewizji dotychczasowej naszej polityki eksportowej, gdyż niejednokrotnie wykazaliśmy na łamach naszego pisma niekorzystny wpływ dotychczasowego stanu rzeczy na całokształt naszej gospodarki drzewnej.

Wywóz materjału tartego podniósł się o 45 proc. i to pomimo wojny gospodarczej z Niemcami a wartość o 85 proc., czyli absolutny wzrost w wartości wyraża się w 30 proc. W tym dziale nie mamy niestety takiego rozmachu jak pod względem wywozu surowca.

Eksport słupów telegraficznych spadł o 30 proc.

Jeszcze niekorzystniej przedstawia się pozycja podkładów kolejowych, wykazująca spadek o 50 proc.

Na uwagę zasługuje jeszcze pozycja fornierów, będąca w tym roku o 25 proc. większą niż w roku ubiegłym, podczas gdy wartość podniosła się o 55 proc. czyli absolutny jej wzrost wynosi 30 proc.

Sztuczne suszenie drzewa.

Jedną z naszych większych bolączek jest sprawa niedostatecznego wysuszenia drzewa, które ładuje się bardzo często zaraz po przetarciu na wagony celem dalszego wywiezienia. Rzecz oczywista, że w ten sposób powstają znaczne straty, którychby uniknąć można przy racjonalniejszem obchodzeniu się z drewnem. Wobec tego podajemy kilka uwag w tej sprawie.

Przy suszeniu na powietrzu, drewno wyparowuje swoją wodę stopniowo, aż stanie się zupełnie takie suche jak powietrze, to znaczy, że drewno szpilkowe wysuszy się do tego stopnia, iż zatrzyma jeszcze jakieś 10%, a drewno liściaste 17% wody. Suszenie naturalne drewna odbywa się w szopie przewiewnej, chroniącej go przed ostrem słońcem i wilgocią jak również wilgocią, przychodzącą z ziemi i trwa zależnie od przeznaczenia drewna rok i dłużej.

Natomiast sztuczne suszenie nie trwa tak długo, przyczem regulując ciepłotę, możemy uskutecznić wysuszenie drewna w krótszym lub dłuższym czasie zależnie od przeznaczenia, przeciętna ciepłota wynosić powinna przy sztucznem suszeniu drewna dębowego około 40°, innego materjału z drzew liściastych 30 do 40°, przy drzewie iglastem 50°, w grubszych wymiarach od 80—90°. Przy dziesięciogodzinnem dziennem suszeniu należy suszyć:

deski o grubości	2,5	5	7,5	10	15	20 cm.
	1	2	3	4	7	10 tygodni

Suszarnię opalać można bezpośrednio, albo też ją ogrzewać za pomocą pary. Bezpośrednie ogrzewanie ogniem nie wchodzi zbytnio w rachubę, ponieważ stanowi zawsze niebezpieczeństwo wybuchu pożaru. Chcąc tego uniknąć, należy używać grubych rur, nie mogących się tak łatwo przepalić. Grube rury uniemożliwiają jednak należyte wyzyskanie spalin, wskutek czego ich rentowność znacznie się zmniejsza, gdyż większość ciepła wychodzi przez komin. Pozatem takie urządzenie musi być stale dozorowane.

Sprawniej i bezpieczniej działa ogrzewanie parą czy to świeżą, czy też odlotową, przy zastosowaniu grzejników żebrowych. Chcąc zapewnić sobie większą rentowność, stosować należy piec do ogrzewania powietrza. Ogrzewanie parą świeżą traci jednak swoje uzasadnienie w czasie braku węgla i jego podrożenia, wobec czego nowoczesne suszarnie pracują jedynie za pomocą użytkowania pary odlotowej z pieców do ogrzewania powietrza.

Dla ogrzewania powietrza przez parę odlotową wchodzi w rachubę w pierwszym rzędzie para wydechowa i para skraplana lokomobil, maszyn parowych oraz pomp parowych. Jeżeli bierze się parę odlotową, wówczas maszyna parowa jest niby siłodajnym wentylem redukcyjnym, podczas gdy piec do ogrzewania powietrza działa w miejsce kondensatora. Przy maszynach z kondensacją piec do ogrzewania powietrza pracuje jako skraplacz wstępny. Ponieważ większość zakładów przeróbki drewna używa maszyn parowych, przeto wyżej podane metody ogrzewania mogą być z łatwością zastosowane. Za mało się zważa na to, że para odlotowa tych silniczni zawiera jeszcze dużo ciepła, mogącego być wyzyskanem, podnosząc temsamem zyskowność przedsiębiorstwa. Nie poleca się zatem ogrzewać suszarnię parą świeżą tam, gdzie pracują maszyny parowe. Zagrzanie bowiem powietrza, przeznaczonego do suszenia, jest niemal bezpłatne, jeżeli zastosuje się parę odlotową i skraplaną. Piec do ogrzewania powietrza włącza się przy maszynach z kondensacją między cylinder niskoprężny a skraplacz tak, że pracuje jako skraplacz wstępny. Skraplanie odbywa się przez to łatwiej, ponieważ praca pompy powietrznej jest mniejsza. Skraplacz traci o tyle mniej pracy, o ile piec do ogrzewania powietrza potrzebuje go na rozgrzanie. Piec do ogrzewania powietrza umieścić można wszędzie, nawet przy suficie, zabiera więc mało miejsca.

Między cylindrem a piecem do ogrzewania powietrza włączyć należy odtłuszcznik, aby zapobiedz zabrudzeniu powierzchni ogrzewanej. Piec do ogrzewania powietrza jest tak zbudowany, że wiąska rur da się łatwo wyciągnąć. Ciepłotę powietrza i jego ilość można łatwo regulować w pewnych granicach, dostosowując zarówno jedną jak i drugą do drewna, mającego być suszonym. Wentylator ciśnie albo ssie powietrze przez ten piec, oddając go dalej suszarni.

Suszenie odbywa się w sposób następujący: Materjał mokry wkłada się pod prąd powietrza, odlotowego, a gdy nagrzeje się do temperatury takiej, iż woda z niego zacznie parować, powoli przesuwa się w cieplejsze warstwy powietrza, wychodząc ostatecznie z tego kanału jako już całkiem suchy towar. W tym celu układa się materjał mający być suszonym na wagonetce, posuwającej się na szynach. Oddziaływanie aparatu jest naturalnie zależne od ilości ciepła zawartego w parze odlotowej albo skraplanej, a więc też od spotrzebowania pary przez maszynę. Daleko skuteczniej działa piec do ogrzewania powietrza, jeżeli otrzymuje pobocznie parę, co jednak w tedy może mieć miejsce, jeżeli chodzi o maszynę dwucylindrową albo o maszynę parową prężną. Tym maszynom zabierać można z zbiornika bez jakiegokolwiek uszczuplenia pewne ilości pary o 2 atm. ciśnienia. Cylinder niskoprężny dostosowany będzie w takim razie do zmiennej zawartości w ten sposób, że miarkownik ciśnienia automatycznie reguluje zawartość. Jeżeli się zabiera za dużo pary z zbieracza, wówczas miarkownik ciśnienia nastawia automatycznie zwrotnię cilindra niskoprężnego na małą zawartość tak, że w zbieraczu jest niemal zawsze równe ciśnienie. Cylinder zaś wysoprężny musi być odpowiednio większy jak przy maszynach nie oddających pobocznie pary. Ilość mogącej być zabranej do ogrzewania pary jest ograniczona, może być jednak o 2—3 razy większa niż ilość zużywana przez maszynę samą.

Jeżeli zapotrzebowanie pary na ogrzewanie jest większe od ilości mieszczącej się w zbieraczu, np. przy małem obciążeniu maszyny, natenczas automatyczny

wentyl redukcyjny przepuszcza świeżą parę do zbieracza tak, że jak ilość tak i prężność pary pozostaje bez zmiany. Jeżeli maszyna nie pracuje, wówczas ten wentyl dostarcza całą parę.

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśnictwo Państwowe Włoszakowice D. L. P. Poznań. Licytacja w dniu 4. sierpnia 1927 r.

Dąb	szczapy opałowe	za mp.	13.00	zł
Osika	szczapy opałowe	„	10.00	„
Sosna	III kl.	za m³	24.85	„
„	IV „	„	18.25	„
„	szczapy opałowe	za mp.	11.83	„
„	wałki opałowe	„	8.47	„

Nadleśnictwo Państwowe Wejherowo D. L. P. Toruń. Licytacja w dniu 5. sierpnia 1927 r.

Dąb	IV kl.	za m³	24.70	zł
„	V „	„	17.95	„
„	wałki użytkowe III i IV kl.	za mp.	8.25	„
„	gałęzie I kl.	„	2.00	„
Buk	V kl.	za m³	13.04	„
„	szczapy opałowe	za mp.	7.63	„
„	wałki opałowe	„	7.50	„
„	gałęzie I kl.	„	2.60	„
Brzoza	szczapy opałowe	„	5.00	„
Świerk	III kl.	za m³	15.07	„
„	IV „	„	14.07	„
Sosna	I kl.	za m³	37.30	zł
„	II „	„	30.33	„
„	III „	„	24.87	„
„	IV „	„	15.03	„
„	szczapy opałowe	za mp.	7.31	„
„	wałki opałowe	„	5.40	„
„	gałęzie I kli	„	2.19	„

LWÓW, 6. 8. Na rynku drzewa tartego duże zainteresowanie na materjały sosnowe przy tendencji silnej. Sosna budowlana 10—10.50 d., materjał stolarski nieobrzynany 16—17 dol., brusy angielskie 11 dol. na eksport. W dębinie niema tranzakcji.

LWÓW, 6. 8. Na ostatnich przetargach we Lwowskiej Dyr. Lasów Państwowych uzyskano następujące ceny za 1 m³. W nadleśnictwie Rachin jodła i świerk 13—28; nadleśn. Niepołomice sosna 22—34.25—40.50—43; nadleśn. Zubrzyca—świerk i jodła 15.15—32.50; nadleśnictwo Pieczeniżyn —dąb 80 Tartak Kępa—Rozwadów bale sosnowe 81, deski odziomkowe sosn. I klasy 161 loco stacja; nadleśn. Michota świerk i jodła 30% ponad taryfę. (A. W).

Notowania oficjalnej Giełdy Zbożowej w Poznaniu:

Cena za 100 kg. netto franco stacja załad., ładunki całowagonowe, dostawa natychmiastowa.

dnia 8. 8. na ż y t o: r., 1927 36.00 — 37.00 zł.

Notowania dewiz z dnia 9. sierpnia 1927 r.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Stopa dyskont.	Parytet w zł	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa	8	—	100 zł	—	57,77	—	—	—	—	—	58	79,48
Poznań	8	—	100 zł	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gdańsk	6	113.00	100 Gd. gld.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Berlin	6	123.45	100 R. M.	—	—	—	—	—	—	—	123,—	168,50
Belgja	5½	72.07	100 fr. belg.	—	—	—	—	—	355,00	—	72,17½	98,51
Bukareszt	6	100	100 l.	—	—	—	—	—	—	—	3,22	4,40
Budapeszt	6	90.67	100000 k. w.	—	—	—	—	—	—	—	90,55	123,82
Holandja	3½	208.31	100 gld. hol.	358,60	—	—	—	—	1022,75	—	208,—	284,03
Kopenhaga	5	138.88	100 k. d.	—	—	—	—	—	—	—	139,00	189,50
Londyn	4½	25.22	1 funt ster.	43,48	25,08	—	—	—	124,03	—	25,22	34,45¾
Nowy Jork	3½	5.18	1 dolar	8,93	—	—	—	—	25,52	—	5,18⅞	708,85
Paryż	5	100	100 fr. franc.	35,06	—	—	—	—	—	—	20,33	27,675
Praga	5	105.01	100 k. czesk.	26,51	—	—	—	—	75,65	—	15,39	20,99¾
Rzym	7	100	100 l.	48,72	—	—	—	—	138,75	—	28,24	38,59
Szwajcarja	3½	100	100 fr. szwajc	172,43	—	—	—	—	491,75	—	—	136,56
Sztokholm	4	138.88	100 k. szw.	—	—	—	—	—	684,25	—	139,10	190
Wiedeń	7	72.936	100 szyling	125,95	—	—	—	—	638	—	73,05	—

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Handel drzewny na Śląsku.

Sytuacja na rynku kopalniaków naogół bez zmniany, konsumcja również niezmieniona. Ze względu na brak ruchu budowlanego na szerszą skalę, daje się zauważyć na rynku materjałów tartych pewien zastój. Eksport rozwija się pomyślnie. Eksportuje się wszystkie materjały drzewne Materjały tarte, drzewo kopalniane oraz znaczniejsze, ilości drzewa okrągłego wywozi się do Holandji, Belgji, Francji i Anglji. Do Niemiec eksportuje się drzewo okrągłe i kopalniaki, jak również materjał tarty na zasadzie specjalnych zamówień przewozowych importerów niemieckich. Ze względu na znaczniejszy eksport ceny drzewa naogół mają tendencję zwyżkową i sfery miarodajne są zdania, że zwyżka cen będzie utrzymana.

Barczatka w lasach pod Włocławkiem.

Jak donoszą z Włocławka, państwowym lasom, znajdującym się pod Włocławkiem, a obejmującym kilka tysięcy morgów, grozi zagłada. W las wkradła się barczatka.

Dotąd władze nie przedsięwzięły żadnych skutecznych środków zapobiegawczych. Komisje zjeżdżają i przeprowadzają badania odpowiednie. Gąsienice zniszczyły już 750 morgów lasu. Niszczycielskiej robocie barczatki starało się miejscowe nadleśnictwo zapobiec lepowaniem drzew, do czego nawet przygotowano część lasu. Lepowanie to zarzucono, ponieważ władze oświadczyły, że to prymitywny i niewystarczający środek. Z końcem sierpnia mają władze odnośne wypowiedzieć bezwzględną walkę barczatce i postanowiono truć gąsienice arsenienem wapna.

KALENDARZ TERMINOWY

SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swe sprzedaże w Rynku Drzewnym.

S = submisja
L = licytacja
W = z wolnej ręki

Termin dnia	godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna	klasa	Dłużyce sztuk	Dłużyce m³	Kopalniaki i inne użytkowe m³	Kopalniaki i inne użytkowe mp.	Drewno opałowe mp.	Bliższe szczegóły W. R. D.	Bliższe szczegóły ogłoszenie Nr.	Rodz. sprz.	Uwagi
12.VIII.27.	12^{00}	D. L. P. Białowieża (kancelarja)	d. - białow.								87	996	L	na 42364,25 kg octanu wapn., 4463,25 kg spirit. metyl., 126341,24 kg smoły drzewn. i 123709,- kg węgla drzew.
13.VIII.27.	11^{00}	Nadleśnictwo Rydzyna (kancelarja)	w. - pozn.					1192,83			86	986	S	
16.VIII.27.	11^{00}	Państw. N. Przewodnik (kancelarja)	d.- bydgoska		I-IV	4876	3675,18	564,09	681,-		90	1026	S	
	12^{00}	D. L. P. Białowieża (kancelarja)	d. - białow.					2610,—		10140,-	88	1004	L	
	14^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom.	jodła sosna świerk } buk }			3447,86 144,76 15,54				88	1007	L	
17.VIII.27.	11^{06}	Państw. Nadl. Osieczno (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	2443	1329,05	4898,93	1502,20		89	1015	S	
	11^{30}	Państw. Nadl. Trzebciny (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	3142	2579,65	6468,03			86	985	S	
	11^{30}	Państw. Nadl. Mochy (kancelarja)	d. - pozn.								90	1034	S	na wydzierż. rybołóstwa i użytk. trzciny w jeziorach fiskalnych.
	14^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom.	jodła sosna buk dąb			1020,88 1067,70 250,16 185,70				89	1016	L	
		Państw. Nadl. Bolewice (kancelarja)	d. - lwowska							12373,-	87	995	L	
18.VIII.27.	11^{00}	Państw. Nadl. Sarniagóra (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	3050	2138,—	2380,69			89	1011	S	
		Państw. N. Włoszczowa (kancelarja)	d.- radom.	sosna			654,92				88	1010	L	
19.VIII.27.	11^{00}	Państw. Nadl. Osie (kancelarja)	d.- bydgoska		I-IV	1543	943,74				90	1025	S	
20.VIII.27.	10^{00}	Państw. Nadl. Lipuszcz (kancelarja)	d. - toruńska			1268	1024,99				88	1001	S	
	10^{30}	P. N. Trzebciny (lokal p. Mielewskiego, Łążek)	d.- bydgoska						4000,-	4000,-	90	1030	L	
	11^{45}	Państw. Nadl. Żołędowo (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-III			252,64			90	1027	S	i 1957 szt drągów sosn.
22.VIII.27.	11^{00}	D. L. P. Łuck (kancelarja)	d. - łucka					1533,—			87	998	L	i 1023 lag bindry sosn., 823 szt. podkł. dęb., 42 szt. ślíprów sosn., 1808 tramwajek sosn.
	13^{00}	Państw. Nadl. Osiek (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	911	710,36	283,16	6250,-		90	1028	S	
23.VIII.27.	11^{00}	Państw. Nadl. Sarniagóra (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	3113	2295,50	173,43			90	1024	S	
28.VIII.27.	9^{00}	P.N. Przewodnik (oberża Groszkowski, Przewodn.)	d.- bydgoska								48	657	L	na drewno użytk. i opał.
3. IX. 27.	11^{00}	D. L. P. Lwów (kancelarja)	d. - lwowska								87	997	L	w celu sprzedaży drewna na pniu.

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku Drzewnego Józef Ziółkowski, za dział ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz

OGŁOSZENIE

Tartak Towarzystwa Żegluga Wisła — Bałtyk w Tczewie

znajdujący się na brzegu Wisły, z własną bocznicą kolejową, **przyjmuje każdą ilość**

drzewa do przetarcia, heblowania i szpuntowania.

Żegluga Wisła — Bałtyk

1042 Sp. z o. o. Tczew.

Poszukuję dla mego przedsiębiorstwa leśnego na Kresach Wschodnich dwóch zdolnych i godnych zaufania

REGIMENTARZY dla drewna liściastego

z szczególnie dobrą znajomością obróbki drewna olchowego, jesionowego, osikowego. W rachubę wchodzą jedynie obywatele Rzeczypospolitej Polskiej wzgl. Woln. Miasta Gdańsk. Oferty proszę złożyć z podaniem wymagań co do pensji, referencji oraz odpisy świadectw, pod adresem [1039

S. J. Jewelowski, Gdańsk-Wrzeszcz, Hauptstr. 98.

Przetarg

na sprzedaż 1420 m³ drewna użytkowego różnych gatunków (dąb, buk, jodła, brzoza, osika i olsza) z Nadleśnictwa Suchedniów odbędzie się dnia 22. sierpnia b. r. o godz. 12-ej w lokalu Nadleśnictwa Suchedniów.

Informacji udziela Dyrekcja L. P. w Radomiu oraz Nadleśnictwo Suchedniów.

Dyrekcja Lasów Państwowych

1041 **w Radomiu.**

Poszukujemy

stałego dostawcę na

suchy sosnowy materjał odziemkowy I kl. 1040

16 do 40 mm grubości wysokiego gatunku, absolutnie czysty, bez sinizny, oraz:

sosnowych desek bocznych

16 do 30 mm grubości bez sęków, czyste i bez sinizny.

Oferty prosimy skierować do

„Młynotwórni" Tow. Akc. Wytwórni Maszyn Młyńskich

Rogoźno, Wlkp.

Kopalniaki w stemplach

kupuje stale (8)

A. HEINE, Frankfurt (Oder) Stiftsplatz 10.

Słownik Leśniczy

I. Część: (5

polsko-niemiecko-francusko-angielska.

Cena zasadnicza 4 złote.

II. Część:

francusko-polska, angielsko-polska, niemiecko-polska.

Cena zasadnicza 6 złotych.

Przyjmuje zamówienia:

Administracja Rynku Drzewnego

Poznań, W. Garbary 20.

W razie zmiany mnożnika Związku Wydawn. Polsk. zastrzega się zmianę ceny

---

Sosnowy towar odziomkowy i stolarski

52 mm, 40 mm i 26 mm **i boki bez sęków** 26 mm sprzeda kilka wagonów 1037

Konrad Barczyński i S-ka, tartak - obróbka drzewa, Poznań. Bukowska 43 - tel. 6574

Sosnowe Podkłady

(ciosane)

profilu pruskiego, I i II kl. **5000 sztuk** do natychmiastowej dostawy poszukiwane. Łask. oferty pod **Nr. 1033** do Administracji Rynku Drzewnego.

KUPUJĘ ZA GOTÓWKĘ

wszelkie drzewo liściaste pierwszorzędnej jakości w stanie okrągłym 9

i tartym, jak:

dąb - klon - buk	brzozę - topolę
jesion - brzost	osikę - orzech
grab - akację	olchę - gruszę
lipę	i wiśnię.

Otto Zweigenthal & Co.

Hurtowy Handel Drzewa

PRAG II, Václavské nám. 63. Tel. 22717.

Ca 800 m³

tartych bloków sosn.

(towar jasny)

w grubościach: 1012

Przeciętna dług. (D. L.) 4,50—5 m.

19 — 26 — 32 — 40 — 42 — 45 — 63 — 76 m/m

30 — 30 — 60 — 160 — 170 — 120 — 80 — 15 m³.

Przeciętna szer. (D. B.)

20 — 22 — 25 — 35 — 36 — 38 — 40 — 45 c/m.

Ca 400 m³

boczków sosnowych

(Astreine Seiten)

Przeciętna dług. (D. L.) 3,50—4 m.

19 — 26 — 38 m/m

200 — 120 — 80 m³.

Przeciętna szer. 20 — 25 — 29 c/m.

posiada na składzie tartak:

J. Malowaniec i ska

Stacja Kiwerce (Wołyń).

WOJEWÓDZTWO POZNAŃKIE

Państwowe Nadleśnictwo Kąty

p. Murowana Goślina 1035

sprzeda w drodze submisji poniżej wymienione ilości drewna użytkowego z cięć w roku 1927.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddz.	Rodzaj drewna	klasa	sztuka	m³		drągi sztk.	słupy mp.	
1	Buczyna	86a	Dąb A	V	33	5,72	zrąb			
2	„	„	„ B	V	23	2.92	„			
				V	19	9,93	} „			
3	„	„	Buk B	IV	1	0,45				
4	Radzim	130	Dąb A	II	1	1,14	Trzebież i drewno pułapkowe			
5	„	„	„	III	2	3,03				
6	„	„	„	IV	4	3,13				
7	„	„	„	V	5	0,93				
8	„	120	„ B	III	1	2,17				
				IV	1	0,54				
9	„	„	„	V	3	0,82				
10	Brzeźno	3	sosna †	II	1	1,03				
11	„	„	„	III	2	1,47				
12	Dł. Goślina	59	sosna	II	1	1,13				
13	Łoskoń	53b	„ †	III	3	1,79				
14	„	„	„ „	IV	2	0,69				
		104								
15	Starczanowo	105	Dąb	II					82	
16	„	„	„	III					79 }	
				IV					2	
17	Radzim	134	Brzoza	V	6	2,41				
18	„	cały	Sosna	II	28	33,76				
19	„	rewir	„	III	125	84,14				
20	„	„	„	IV	237	74,25				
21	„	„	„ †	I	1	2,34				
				II	24	30,99				
22	„	„	„ „	III	137	94,42				
23	„	„	„ „	IV	172	62,80				
24	całe nadleśnictwo i		Sosna	kopal.	3731	512,79				
	to Leśn. Dł. Goślina	59		I		74,26	o stemplach 3-6 mtr.			do szosy 1 klm.
				II		27,04				
	„ Łoskoń	51				44,—	w całych długościach			„ 2 klm.
	„ Starczanowo	92/94				12,57				
	„ Radzim					354,92	. . . .			do stac Wargowo 6 klm
25	Radzim	cały	Sosna	I				37		
26	„	rewir	„	II				194		
27	„	„	„	III				159		
				II				6 }		
28	„	„	„ †	III				3		
29	Olszyna	151,152	Sosna	II				18		
30	„	„	„	III				41		

Pisemne oferty, należycie ostemplowane, w zalakowanych kopertach z napisem „Submisja na drewno użytkowe“ należy składać w nadleśnictwie do **dnia 23. bm.** godziny 11-tej. Otwarcie ofert nastąpi tego dnia o godz. 11-tej w kancelarji nadleśnictwa.

Cenę należy podać w złotych i dziesiątkach złotego liczbami i słowami za 1 m³ mp. wzgl. sztukę osobno za każdy los i klasę, przytem oświadczyć się, że oferentowi znane są warunki sprzedaży obowiązujące w lasach państwowych i uznaje je bez zastrzeżeń.

Nadleśnictwo zastrzega sobie pewne różnice w masie oraz zatwierdzenie Dyrekcji Lasów Państw. w Poznaniu.

Nadleśnictwo Państwowe.

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań ulica Wielkie Garbary nr. 20.